

1. UMĚNÍ VYSTUPOVAT | 5

VYSTUPOVÁNÍ NA HRANICI SEBEPREZENTACE A HERECTVÍ, (SEBE)SCÉNOVÁNÍ A SEBESTYLIZACE: STENDHALOVA VÉVODKYNĚ SANSEVERINOVÁ PŘI SLYŠENÍ U PARMSKÉHO KNÍŽETE **5**; SPOLEČENSKÁ ROLE A INDIVIDUÁLNÍ ESTETIKA CHOVÁNÍ **8**; TYPY CHOVÁNÍ A HERECKÉ STYLY ČI ŽÁNBY: KLASICISTNÍ ČI SALONNÍ A MODERNÍ HERECTVÍ **10**; (SEBE)SCÉNOVÁNÍ NENÍ PŘEDSTÍRÁNÍ: POSTOJ, JEDNÁNÍ A POCITY, ČLOVĚK (POSTAVA) A ROLE **11**; HERECKÉ A TEATRÁLNÍ VYSTUPOVÁNÍ, IDEÁLNÍ HRDINKA ČI HRDINA A KOMEDIÁLNÍ CHARAKTER, DRAMATICKÝ HEREC ČI HEREČKA A ŠAŠEK **14**; TZV. CIVILISTNÍ HERECTVÍ A MODERNÍ OBRAZ HRDINY: HRDINA A ŘÁD, ÚČELOVÉ JEDNÁNÍ A OBŘADNÉ CHOVÁNÍ, SCÉNICHNOST A DRAMATIČNOST A SYMBOLICKÁ POTENCE HERECKÉHO UMĚNÍ **18**; VYSTUPOVÁNÍ A EXPRESIVNÍ HERECKÝ PROJEV: ANTINOMIE OBRAZU A VÝRAZU A JEJÍ (NEKLASICKÉ, TJ. MODERNÍ ČI MODERNISTICKÉ) ŘEŠENÍ U MOISSIHO A EYSOLDTOVÉ S OHLEDEM NA DALŠÍ PERSPEKTIVY I PŮVOD HERECKÉHO UMĚNÍ **23**; HERECTVÍ A VZORY CHOVÁNÍ, UMĚNÍ VYSTUPOVAT A HERECKÉ UMĚNÍ I V SOUVISLOSTI S POSUNEM OD VEŘEJNÉHO K INTIMNÍMU A JEHO VÝSLEDNÉ PROBLEMATIZACI: HERECTVÍ A 'HERECTVÍ' V DOBĚ VŠEOBECNÉ SCÉNOVANOSTI **28**

2. BÝT, ČI HRÁT? | 33

HERCOVA ČI HEREČČINA PŘÍTOMNOST A HERECKÉ 'VYZAŘOVÁNÍ': BÝT SÁM/SAMA SEBOU, I KDYŽ JE TO JAKOBY NĚKDO JINÝ **33**; SEBEPŘEDVÁDĚNÍ A ŠAŠKOVÁNÍ I RECITACE JAKO TVOŘIVÁ REALIZACE PŘEBYTKU ENERGIE A JEJÍ TEMATICKÁ KONCENTRACE V HERECTVÍ **36**; NEODDĚLITELNOST HERECKÉHO VÝTVORU OD TVŮRCE A PROCESU TVORBY OD PREZENTACE JEJÍHO VÝSLEDKU: TĚLESNĚ-DUŠEVNÍ SEBEVĚDOMÍ HERCE JAKO VĚDOMÍ VLASTNÍCH MOŽNOSTÍ STIMULOVANÝCH TVŮRČÍM ÚKOLEM **38**; POSTOJ A CHŮZE A JEJICH DRAMATICKÁ POTENCE: ZICHOVO VNITRNĚ HMATOVÉ VNÍMÁNÍ A MOŽNÉ SYMBOLICKÉ KONOTACE DIVÁCKÉHO PROŽITKU **40**; TĚLESNĚ DISPOZICE A TVŮRČÍ DISPONOVANOST: HERCŮV/HEREČČIN TĚLESNÝ ZJEV A HERECKÉ SEBETVAROVÁNÍ **43**; HERECKÁ HRA A HERECKÉ POCITY V IMAGINÁRNÍ SITUACI: HEREC JE POSTAVOU DO TĚ MÍRY, DO JAKÉ JI SÁM VYTVÁŘÍ **51**; SCÉNICKÝ SMYSL A ZRCADLOVÉ NEURONY: POCIŤOVÁNÍ A CHÁPÁNÍ **53**

3. PŘIROZENOST A STYLIZACE | 56

O PŘÍPADU BARDOTOVÁ A CESTĚ OD AUTOSTYLIZACE K HERECKÉMU TYPU: STYL, STYLIZACE A (UMĚLÁ) STYLIZOVANOST, STYLIZACE A KONVENCE **56**; INDIVIDUÁLNÍ STYL A DOBOVÁ MENTALITA, STYLIZACE A ARCHETYP **58**; KLASICKÝ, ROMANTICKÝ A REALISTICKÝ PŘÍSTUP **60**; JAK HEREČKY DUMESNILOVÁ A CLAIRONOVÁ PŘIJÍMALY NÁVŠTĚVY: VZTAH AUTOSTYLIZACE A HERECTVÍ A PROBLEMATIKA (PROBLEMATIČNOST) ZTOTOŽŇOVÁNÍ HERCE S POSTAVOU **62**; HERCŮV ČI HEREČČIN ZJEV A HERECKÝ OBOR, INDIVIDUALIZACE PŘÍSTUPU K ČLOVĚKU A HERECKÁ TVOŘIVOST **66**; TZV. NATURÁLNÍ TYP A HERECKÝ 'NATURBURŠ' **70**; VÝCHODISKA HERECTVÍ VLADIMÍRA PUCHOLTA **71** A PAVLA LANDOVSKÉHO **74**; JIŘÍ KODET A HRANÍ ROLÍ Z JINÉHO HLEDISKA: HERECKÉ TÉMA A HERECKÝ PŮVAB **78**; TZV. OSOBNOSTNÍ HERECTVÍ A CESTA OD HERECKÉHO VÝKONU K HERECKÉ POSTAVĚ: NALEZENÍ SEBE SAMA V POSTAVĚ SE ROVNÁ OSVOBOZENÍ OD SEBE **82**

4. MASKA A TVÁŘ | 89

ZTOTOŽNĚNÍ A ODPSTUP PŘI VNÍMÁNÍ I VYTVÁŘENÍ POSTAVY: HRAJÍCÍ, TJ. TVOŘÍCÍ HEREC A JEHO 'VŠEDNÍ' ČI 'VLASTNÍ JÁ' **89**; DVA ROZDÍLNÉ PŘÍSTUPY (NA PŘÍKLADU JEANA GABINA A LAURENCE OLIVIERA) **93**; MÍRA HERCOVY VNĚJŠÍ PROMĚNY V SOUVISLOSTI S ŽÁNREM POSTAVY (CHARAKTER A HRDINA), PODOBA A TÉMA **96**; MASKA VE STAROŘECKÉM DIVADLE: NASAZENÍ MASKY A PROMĚNA V NĚKOHU JINÉHO **101**; ZVÍŘECÍ MASKA A PEŠKŮV PSEUDOLUS: NAPODOBOVÁNÍ A JEDNÁNÍ, MIMUS A DRAMA **102**; MASKA A TYP ČI (INDIVIDUÁLNÍ) CHARAKTER **106**; OBRAZ A VÝRAZ, ODPSTUP A VCÍTĚNÍ, PŘEDSTAVOVÁNÍ A PROŽÍVÁNÍ: HERECTVÍ A VLIV ANTICKÉ A ŽIDOVSKO-KŘEŠŤANSKÉ TRADICE, IMPRESIONISTICKÉ A EXPRESIONISTICKÉ HERECTVÍ **107**; OD MASKY K JEDNÁNÍ A OD VNĚJŠÍHO JEDNÁNÍ K POSTUPNÉMU ROZVÍJENÍM SOUVISLÉHO PROCESU DUŠEVNÍCH POHYBŮ POSTAVY: MASKA A ŠKRABOŠKA A JEJICH 'DIALEKTIKA', POSTAVA A DIALOG HERCE SE SEBOU **110**; PLASTICKÉ ZNÁZORNĚNÍ A CÍTĚNÍ, ZICHOVY 'TĚLOVÉ VJEMY' A 'VNĚJŠÍ PŘÍDATKY', MASKA A TVAR, TVAROVÁNÍ A TVORBA **113**

5. PROŽÍVAT, ČI PŘEDSTAVOVAT? | 116

PROŽÍVÁNÍ A PŘEDSTAVOVÁNÍ: JEN RUTINOVANĚ 'HERECKÉ' A SKUTEČNĚ TVŮRČÍ ROZPOLOŽENÍ PODLE STANISLAVSKÉHO **116**; HERECKÝ AFEKT A STŘETNUTÍ 'SKUTEČNÉHO' CITU S 'ESTETICKÝM': VZTAH CITŮ A POCITŮ HERCE S CITY A POCITY POSTAVY A ZMÁHÁNÍ OBSAHU FORMOU **118**; DIDEROTŮV 'HERECKÝ PARADOX' A ROZDÍL MEZI ZOBRAZOVANOU SKUTEČNOSTÍ A OBRAZEM **122**; CITOVÁ BEZPROSTŘEDNOST DUMESNILOVÉ A UVĚDOMĚLÝ ROZVRH CLAIRONOVÉ, MOMENTÁLNÍ INSPIRACE A ŘEMESLO **124**; OD HERECKÉHO VÝKONU K HERECKÉ POSTAVĚ: (SLOVNÍ) TEXT HOLE A ROZVÍJENÍ HERECKÉHO JEDNÁNÍ **128**; DAMASIOVO ROZLIŠENÍ EMOCÍ A POCITŮ A SOUVISLOST TĚLESNÝCH PROŽITKŮ 'V POSTAVĚ' S HERCOVOU KOGNITIVNÍ AKTIVITOU ŽIVENOU IMAGINACÍ: NA PRŮSEČÍKU METAFORY A JEJÍ REALIZACE **131**; EMOCIONÁLNÍ ANGAŽMÁ A DIDEROTŮV OSVÍCENSKÝ IDEÁL **133**; OD DIDEROTA KE STANISLAVSKÉMU: DVOJÍ HERECKÝ PŘÍSTUP A PREFERENCE SPONTANEITY V SOUVISLOSTI S PROMĚNOU AMERICKÉHO HERECTVÍ **135**; STANISLAVSKÉHO PROJEKT A HERECTVÍ NA (VĚČNÉ) CESTĚ OD REPRODUKCE K TVORBĚ **140**

6. OD VÝRAZU K JEDNÁNÍ | 143

NATURALISMUS A PROMĚNA HERECTVÍ: OD MONOLOGU K ANSÁMBLOVÉ SOUHŘĚ A OD OBORU K INDIVIDUÁLNĚ POJATÉ HERECKÉ POSTAVĚ **143**; ZAČÁTKY MOSKEVSKÉHO UMĚLECKÉHO DIVADLA: OD VNĚJŠÍ CHARAKTERIZACE KE SPONTÁNNÍMU VÝRAZU **145**; Z HISTORIE HERECKÉ MIMIKY PŘED STANISLAVSKÝM: MEZI VYOBRAZENÍM EMOCE A KONVENČIONÁLNÍM ZNAKEM - ENGELOVY „IDEJE K MIMICE“ **148**; A DIDEROTOVA TEORIE MODERNÍHO SCĚNOVÁNÍ **150**; OD KONVENČIONÁLNÍHO ZNAKU K JEDNÁNÍ: MĚŠŤANSKÁ DETEATRALIZACE ČINOHRY A ÚSILÍ O JEJÍ NOVOU SCÉNICHNOST **152**; STANISLAVSKIJ A HONZL: SPONTÁNNÍ VÝRAZ A (UVĚDOMĚLÉ) SDĚLENÍ **154**; NA POZADÍ VZTAHU SPONTÁNNÍCH A VOLNÍCH MIMICKÝCH REAKCÍ **157**; POTENCIÁLNÍ DVOJZNAČNOST MIMOSLOVNÍCH VÝRAZŮ A OPRÁVNĚNOST PROTICHŮDNÝCH ŘEŠENÍ **160**; SPONTÁNNÍ VÝRAZ A JEHO SDĚLITELNOST, ZNAK A GESTUS **161**; MLUVNÍ VÝRAZ A SLOVO, TEXT A PODTEXT A OBRAT UMĚNÍ A VĚDY OD ZJEVNÉHO K SKRYTÉMU **165**; OD CHARAKTERIZACE K BIOMECHANICE, OD IMPRESIONISMU K EXPRESIONISMU, OD JEDNÁNÍ K TÉMATU **168**; INDUKTIVNÍ A DEDUKTIVNÍ PŘÍSTUP A BRECHTOVA PREFERENCE „BUDOVÁNÍ FABULE“ PŘED „BUDOVÁNÍM FIGURY“ **173**; INTELEKTUÁLNÍ INTERPRETACE A OBJEVOVÁNÍ SMYSLU ("FYZICKÝM") JEDNÁNÍM **174**

7. HRA A VÝPOVĚĎ | 176

HERECTVÍ A NAPODOBOVÁNÍ V KONTEXTU ODLIŠNOSTI ZÁPADNÍHO A ORIENTÁLNÍHO ZPŮSOBU, IMITACE A UMĚLECKÝ OBRAZ, JEDNÁNÍ A JEHO (METAFORICKÝ) SMYSL: OD CHARAKTERIZACE K ('TĚLESNÉ') IMAGINACI **176**; MIMÉZE A MIMOVÁNÍ VE SMYSLU

PŘEDVÁDĚNÍ A SCÉNOVÁNÍ, NÁMĚT A TÉMA **178**; VNĚJŠÍ CHARAKTERIZACE A VNITŘNÍ PRINCIP A IDEA JEDNÁNÍ, POSTAVA A JEJÍ SYMBOLICKÁ POTENCE, VYOBRAZENÍ A VÝPOVĚĎ **181**; PUDOVKINOVY POŽADAVKY A HERECTVÍ: 'SKUTEČNÁ' SPONTÁNNÍ REAKCE A HRA **182**; 'JAK' A 'CO': PŘEDMĚT ČINNOSTI A TEMATIZACE HERECKÉHO JEDNÁNÍ **184**; STŘETNUTÍ HERCE S ROLÍ A (INDIVIDUÁLNÍ) UCHOPENÍ POSTAVY 'ZE SEBE A ZA SEBE': HELENE WEIGELOVÁ A EKKEHARDT SCHALL V MATCE KURÁŽI **186**; VNĚJŠÍ (KOMEDIÁLNÍ) CHARAKTERIZACE A OBJEVOVÁNÍ SKRYTÉHO: O JOSEFU ABRHÁMOVI **192**; PŮVAB A TÉMA: VZPOMÍNKA NA GÉRARDA PHILIPA A MARCELLA MASTROIANNIHO **196**

8. TYP A TÉMA | 200

NĚŽNÉ BLONDÝNKY A VÁŠNIVÉ BRUNETY: HERCŮV ZJEV A HERECKÝ PROJEV; PŘÍPAD MARILYN MONROEOVÉ A SROVNÁNÍ JEJÍHO TYPU S GRACE KELLYOVOU ČI CATHERINE DENEUEVOVOU A JEJÍHO HERECTVÍ S NINOU HOSS **200**; TYP, TÉMA A ARCHETYP **203**; HEREC A HVĚZDA: PROMĚNY VZTAHU 'HEREC ČI HEREČKA A SOUKROMÁ OSOBA' A ÚROVNĚ DIVÁCKÉHO VNÍMÁNÍ **208**; ARCHETYP KORY A HERECTVÍ JIŘINY TŘEBICKÉ A NĚKTERÝCH JEJÍCH KOLEGYŇ **210**; „PRINCEZNA Z DRÁPKEM“: O LIBUŠI ŠAFRÁNKOVÉ **214**; TYP, TÉMA A DOBOVÉ MOŽNOSTI: HERECKÝ OSUD JIŘÍHO HÁLKA **218**; DONKICHOTSTVÍ POSTAV FRANTIŠKA HUSÁKA **222**; HEREC S DRÁPEM JOSEF SOMR **226**; HERCOVA ČI HEREČČINA OSOBNOST – JEŠTĚ K OSUDU JIŘINY TŘEBICKÉ **228**

9. HEREC A KLAUN | 230

VYHRAŇOVÁNÍ OSOBNOSTI A 'FYZIOGNOMICKÉ ŠKATULKY': PETR ČEPEK MEZI FILMOVÝM TYPEM HODNĚHO CHLAPCE A SPECIALIZACÍ NA ZÁPORNÉ POSTAVY, ANDĚL I DÁBEL V REPERTOÁRU MLADÉHO GÉRARDA PHILIPA **230**; HERECTVÍ A ŠAŠKOVÁNÍ, NARUŠOVÁNÍ PRAVIDEL A IMAGINACE: FANFAN TULIPÁN JAKO ROMANTICKÝ HRDINA A ŠAŠEK **235**; POHLED Z DRUHÉ STRANY ČI ZESPOD A MOUDROST BLÁZNŮ, ŠAŠEK, BLÁZEN A KLAUN, VYPADÁVÁNÍ Z ROLE A ŠAŠKOVSKÝ POSTOJ 'MIMO': ŠAŠEK JAKO KOMENTÁTOR I MIM A PŘÍKLAD JANA WERICHA **237**; ZAČÁTKY HERECKÉ KARIÉRY JIŘÍHO HRZÁNA: DVĚ CESTY K HERECTVÍ A DVĚ TENDENCE EVROPSKÉ ČINOHRY, HERECTVÍ JE MIMICKÉ UMĚNÍ **240**; ZANNI A LAZZI A KLAUNSKÉ EVOLUCE JAKO PROJEV NEZDOLNOSTI A NEVYČERPATELNOSTI ŽIVOTA **243**; CESTA OD KLAUNERIE K DRAMATU A SMUTNÝ ZÁVĚR ŽIVOTA JIŘÍHO HRZÁNA **244**

10. HEREC A REŽISÉR | 249

VÝVOJ OD PŘEDSTAVENÍ K INSCENACI I OD DIVADLA K FILMU A VZNIK MODERNÍ REŽIE: DIVADLO VĚVODY MEININGENSKÉHO A PŘEDPOKLADY ANSÁMBLOVÉ SOUHRY **249**; VÝTVARNĚ SCÉNICKÉ 'PODROBNOSTI' A CELEK, DOJEM A SMYSL: VZTAH BÁSNÍKA A HERCE A ROZDÍL MEZI POUHÝM ARANŽMÁ A MIZANSCÉNOU JAKO VÝSLEDKEM SPOLEČNÉHO ROZEHRÁVÁNÍ **253**; PŘÍNOS FRANTIŠKA ZAVŘELA A PODÍL REŽISÉRA NA SEBEOBJEVOVÁNÍ HERCE: VÝVOJ OD KVAPILA K HILAROVÍ A OD MEININGENSKÝCH K REINHARDTOVI **260**; REŽISÉR HILAR A HEREC VYDRA: HERCŮV PROJEV V KONFRONTACI S JEDNOTNOU REŽISÉRSKOU STYLIZACÍ A VZTAH INDIVIDUÁLNÍHO JEDNÁNÍ KE HŘE NADINDIVIDUÁLNÍCH IDEOVÝCH, KOSMICKÝCH ČI SPOLEČENSKÝCH SIL **264**; AVANTGARDNÍ IDEÁL SYNTETICKÉHO HERCE A NÁVRAT OD POKOJOVÉHO DRAMATU I SYMBOLISTICKÉ ČI EXPRESIONISTICKÉ STYLIZACE KE ZDROJŮM HERECTVÍ **267**; MEZI AVANTGARDISTICKÝM PODBOBENÍM HERCE REŽIJNÍMU PLÁNU A REŽIJNÍ PROVOKACÍ HERECKÉ IMAGINACE **269**; REŽISÉR HEREC A REŽISÉR SPECIALISTA: REVITALIZACE MIMU A INTERPRETACE DRAMATU POMOCÍ REALIZACE MIMICKÉ POTENCE – PŘÍKLAD ZE SOUČASNÉHO MNICHOVA **275**; REŽISÉR A PODMÍNKY HERCOVA TVŮRČÍHO PROCESU **278**; RŮZNÉ ZPŮSOBY NALÉZÁNÍ AUTENTICKÉHO VÝRAZU A ÚLOHA HERECTVÍ V DOBĚ VŠEOBECNÉ SCÉNOVANOSTI **283**

EDIČNÍ POZNÁMKA A PODĚKOVÁNÍ | 285

ZDROJE CITOVANÉHO OBRAZOVÉHO MATERIÁLU | 287

CITOVANÁ LITERATURA | 290

EDICE DISK O HERECTVÍ | 295

JMENNÝ REJSTRÍK | 296

SUMMARY | 302

ZUSAMMENFASSUNG | 309